

نحو کاربردی و آموزش ترکیب جملات عربی

تألیف: دکتر عبده راجمی

ترجمه: مفتاح مسامی

سرشناسه	:	راجحی، عبده Abduh, Rajihi
عنوان قراردادی	:	التطبيق النحوی، فارسی
عنوان و نام پدیدآور	:	نحو کاربردی و آموزش ترکیب جملات عربی/ تألیف عبده راجحی؛ ترجمه مختار حسامی.
مشخصات نشر	:	سنندج: نشر تافکه، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	:	۲۹۸ ص.
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۸۷۰۹-۹۷-۱
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
موضوع	:	زبان عربی -- صرف و نحو
موضوع	:	Arabic language -- Morphosyntax
شناسه افزوده	:	حسامی، مختار، ۱۳۵۸ - مترجم
رده بندی کنگره	:	۶۱۴۱۲]
رده بندی دیویی	:	۷۵/۴۹۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۷۲۸۹۵۲۲

نحو کاربردی و آموزش ترکیب جملات عربی

مولف: دکتر عبده راجحی

ترجمه: مختار حسامی

ناشر: تافکه

نوبت چاپ: اول ۹۹

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۶۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۷۰۹-۹۷-۱

فهرست مطالب

مقدمه	۷
باب اول: کلمه	۸
۱- تعیین نوع کلمه:	۸
۲- حالت کلمه «اعراب» و «بنا»:	۱۰
۳- اعراب:	۱۱
۴- علامت‌های اعراب:	۱۲
۵- اعراب ظاهری و اعراب تأثیری:	۱۷
اعراب و بنا (مبنی بودن)	۲۴
نوع اول	۲۴
نوع دوم؛ بعضی از افعال:	۲۵
نوع سوم؛ اسم‌های مبنی:	۲۹
باب دوم: جمله و شبه‌جمله	۵۶
۱- مبتدا:	۵۱
نواسخ:	۷۷
۱- کان و اخوات آن:	۷۷
۲- حروفی که عمل لیس را انجام می‌دهند (حروف شبیه به لیس):	۹۰
۳- افعال مقاربه و شروع و رجاء:	۹۵
۴- حروف ناسخه «إِنَّ و أخوات آن»:	۹۷
۵- لای نفی جنس:	۱۱۲

فصل دوم: جمله‌ی فعلیه	۱۲۰
۱- فاعل:	۱۲۰
۲- نایب فاعل:	۱۲۷
۳- مفعول‌ها:	۱۳۱
الف- مفعول‌به:	۱۳۱
۴- اسم فعل، مثل:	۱۳۳
الف- مفعول‌به باب اختصاص:	۱۴۵
ب- مفعول‌به در تحذیر و اغراء:	۱۴۷
ج- مفعول مطلق:	۱۵۰
د- مفعول لاجل (مفعول له):	۱۵۶
هـ- مفعول‌فیه:	۱۵۹
و- مفعول‌معه:	۱۷۰
۵- تمیز:	۱۷۹
فصل سوم: جمله‌های اسلوبی	۱۸۳
۱- جمله‌ی استثنا:	۱۸۳
۲- جمله‌ی ندا:	۱۹۱
۳- جمله‌های امر، نهی و عرض:	۲۰۶
۴- جمله‌ی استفهام:	۲۰۹
۵- جمله‌ی تعجب:	۲۱۱
۶- جمله‌ی مدح و ذم:	۲۱۶
۷- جمله‌ی شرط:	۲۲۲
۸- جمله‌ی قسم:	۲۲۵
فصل چهارم: محل جمله (نقش جمله):	۲۲۸
۱- جمله‌ای که محلی از اعراب دارد:	۲۲۸

- ۲- جمله‌ای که محلی از اعراب ندارد: ۲۴۱
- فصل پنجم: شبه‌جمله: ۲۴۷
- پیوست‌ها: ۲۵۹
- پیوست شماره ۱: توابع ۲۵۹
- پیوست شماره ۲: برخی مسائل تطبیقی: ۲۷۵

کتاب حاضر ترجمه چاپ دوم کتاب «التطبیق النحوی» دکتر عبده راجحی استاد زبان‌شناسی دانشگاه قاهره است که با روشی زیبا و مناسب نوشته شده و دانشجویان، طلاب علوم دینی و عموم علاقه‌مندان به زبان عربی و خاصه ترکیب جملات را با نحوه کاربرد قواعد نحو آشنا می‌سازد و با ذکر مثال‌های متعدد و تجزیه و ترکیب دقیق آنها تلاش نموده است که این قواعد را به صورت کاربردی و جذاب برای خواننده روشن سازد، زیرا معتقد است که روش نامناسب تدریس این علم در دانشگاه‌ها و مدارس سبب شده است که عده‌ای چنین بپندارند که این علم امروزه جوابگوی نیاز زبان‌آموزان نیست. حتی بسیاری از کسانی که مشغول مطالعه و یادگیری این علم هستند به سبب همین روش‌های نامناسب به جای اینکه به درک درستی از قواعد وضع شده توسط نویسندگان بزرگ دست یابند و به خوبی از این قواعد استفاده کنند، پس از مدت‌ها مطالعه و سعی و تلاش، به حایبی نمی‌برند و با اینکه بسیاری از قواعد را حفظ می‌کنند، در عمل نمی‌توانند از آنها استفاده کنند و در نهایت به این نتیجه می‌رسند که این علم، کارایی خود را از دست داده و یا از اساس بی‌فایده‌ای مشکل بوده است. حال آنکه مشکل اساسی در روش‌های نادرست تدریس و یادگیری این علم است و اگر از روش صحیحی پیروی شود، این علم علاوه بر جذابیت بسیار، می‌تواند کمک سبانی به تعلیم و تعلم زبان عربی بکند و در عمل ثابت شده است که غیرعرب‌های بسیاری با استفاده از قواعد این علم، با زبان عربی آشنا شده و توانایی صحبت کردن و حتی نوشتن به این زبان را پیدا کرده‌اند. به نظر می‌رسد که در مراحل نخست و پس از آشنایی با قواعد اصلی این علم، بهتر است زبان‌آموزان با استفاده از مثال‌های متعدد و همچنین با مطالعه متون مختلف عربی، نحوه استفاده از این قواعد را عملاً بیاموزند و به جای مطالعه کتاب‌های مفصل نحو به کتاب‌های متوسط ولی کاربردی بپردازند و تنها کسانی که قصد کسب تخصص در این علم را دارند، در مراحل بعدی به مطالعه کتاب مفصل بپردازند. امیدوارم ترجمه این کتاب گامی هر چند کوچک در راستای خدمت به علاقه‌مندان به این زبان شیرین و پر مخاطب باشد.

و صلی اللهم علی محمد و علی آله و صحبه و سلّم.
مختار حسامی - دانشگاه تهران - ۱۳۹۶ هجری شمسی